

LA ESQUELLA
DE LA
TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya
Números atrassats 20 céntims

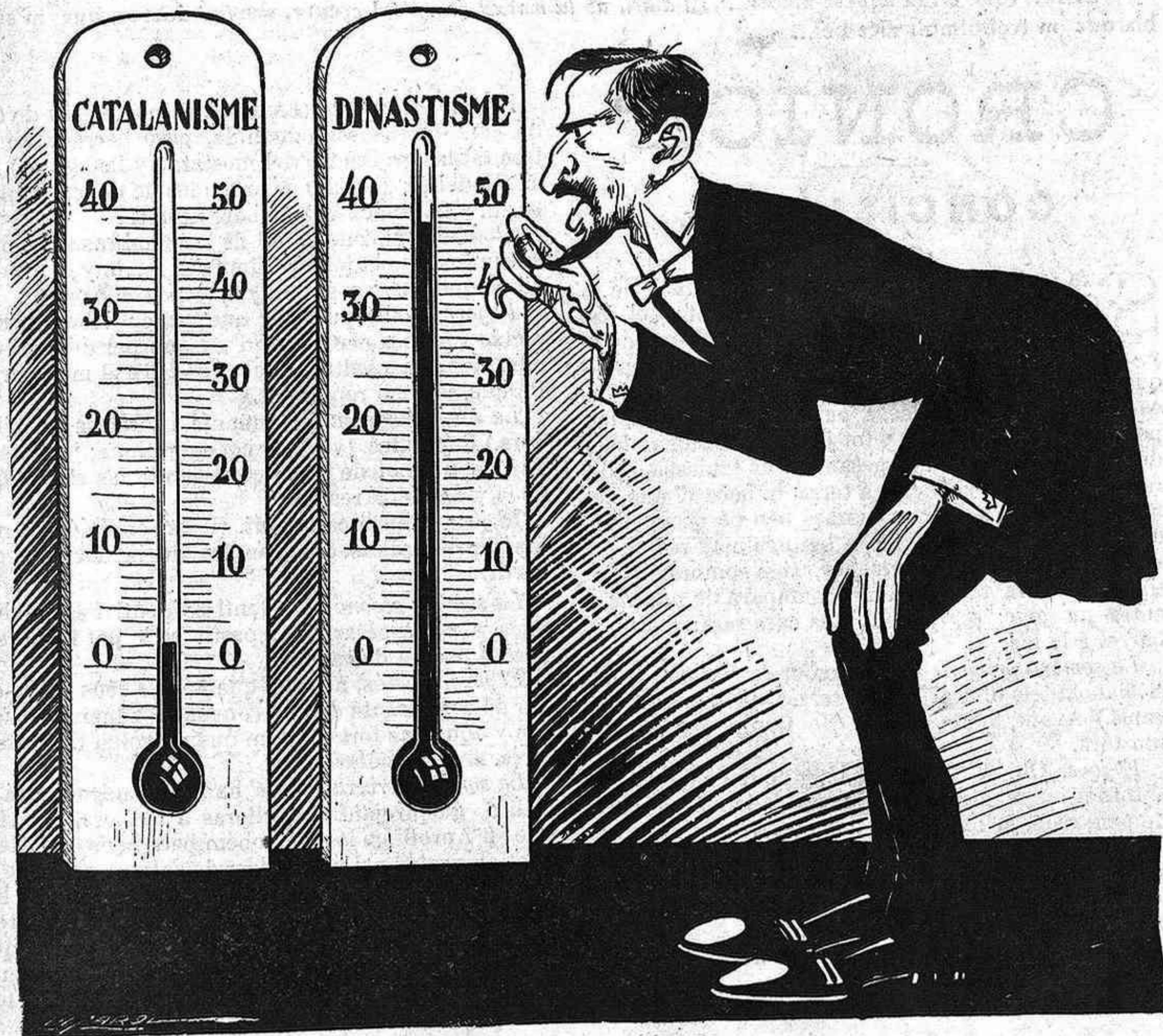
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 8 pessetas
Extranger. 5.

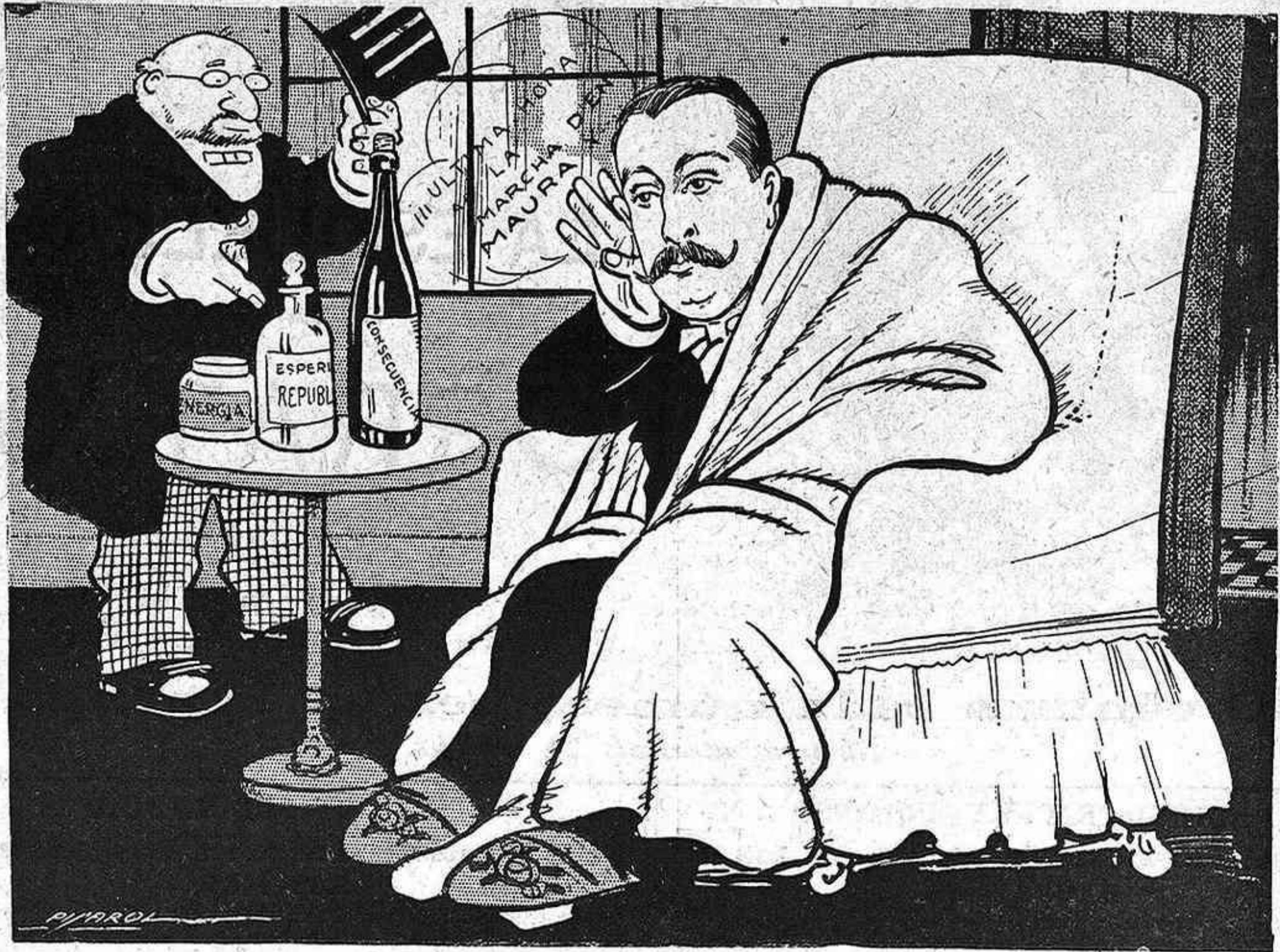
LA TEMPERATURA Á LA LLIGA

—¡Hum!... Aquests termómetros haurán de taparse. No convé que 'l públich s' enteri de certas ano-

EL RESTABLIMENT DE DON ALBERT

—Calli... ¿qué crida aquest xicot?... ¡El diari, ab la marxa de... ¡Vol creure, senyor doctor, que 'm sembla que 'm trobo molt més bé!...

CRONICA

CONCILIÁBUL

SE fa fosch tan aviat, que á quarts de cinch de la tarde ja no s' hi veu gayre en el fons del *despatx*, tapissat y ornat de tons calents—vermells y ocres discretament realsats ab tochs d' or mat—que s' ennegreixen si 'ls falta la claror. Entra la llum esmortuhida de la plassa pel mitj de las cortinas pesantas de dos balcóns y tot just se posa als relleus dels mobles encare més pesants; una taulassa, cadi-ras que semblan clavadas á terra, la boca d' una xemenea apagada. Es una cambra ben bé oficial, sorda, inexpressiva, ahont no 's belluga may res. A un recó parlan baix tres personas, tres sombras indistintas. S' obra tota sola una mampara de *peluche* y entra un jove; esgroguehida la cara rasa: levita, y barret á la má.

La sombra primera (sense moure's: no més li llú el blanch dels ulls al rostre torrat de marxant lle-vantí.) Avant, home, avant. No tingui por que ja son fora.

El jove. Oh, ja veurá! N' haig de tenir de por! Y si tornan y m' atrapan ab la vara á la má? No més de pensarho, ja 'm trobo malament.

La sombra primera. Es clar que tornarán! Ara ja s' ha trencat el glas. Pero vosté sempre hi será á temps d' agafar una petita malaltía. Aquí demunt de la taula la té la vara; ja la pot pendre.

El jove. Oh, no hi ha cap pressa! Ja sab que jo, no més que 'l deber...

La sombra segona. (Es un altre jove, vestit de dol, de cara també esgroguehida, pero barrada ab las tres ratllas groixudas del mostatxo y las cellas.) Bé, sí! El deber; tots ho som homes de deber. Vingui, segui, y parlemne dels debers nostres.

(Comensa el conciliábul de las sombras al recó de la cambra. De la plassa munta el retruny d' un ómnibus que passa y s' allunya.)

El jove. Jo 'ls puch dir que 'l meu deber el cumpleixo rigorosament. Lo qu' es que per demunt del meu n' hi ha d' altres que m' afegeix el meu partit. Perque, jo soch republicá ..

La sombra segona (insinuanta, cautelosa, conciliadora.) Republicá, ¿veu? ne pot ser tothom; jo mateix. Pero s' hi han de posar condicions; las condicions de la vida, de la realitat.

El jove. Fins á cert punt. Hi ha condicions y realitats primordials que son las de la doctrina, del partit.

La sombra segona. Evident! Evident! Pero la doctrina 's pot esperar. Y al partit se 'l pot fer torsar poch á poquet de camí.

El jove. Vostés, no dich que nó, els seus ja n' están de convensuts de que convenen aqueixas paradadas y aqueixas tortas. ¡Com que no volen tirar res á terra, sino aprofitarho tot!

La sombra tercera (que s' ha mogut neguitosa á la cadira, guspirejantli las ulleras á la fosca.) Es clar que sí! Aprofitém lo que trobém pera bons fins. Hem anat ab vostés pel pressupost de cultura, aném ab el govern per l' autonomia municipal y regional, y bonament anirém ab qui 'ns ajudi, salvant els interesos creats, á millorar al poble. ¿Que 's pensa que no 'ns en preocupém del poble? Hi fem, bonament, lo qu' es possible; y defensém lo que ja 's té. A mí,

sempre ho repeteixo, que no 'm toquin l' arengada del pobre.

La sombra segona. Si no cal ser cap geni, pera comprendre que tots aném á un mateix fi. Llibertat, autonomia: tots dihem exactament lo mateix. Lo qu' es que vostés venen d' un altre banda y encare van per altres viaranyes. Ara ens hem trobat, y avansém junts sovint; jo no crech que hágim de seguir junts sempre, entenémnos. Pero en certas qüestions elementals, de vida normal, sí que 'ns podém trobar. Aquí té la qüestió del jefe del Estat...

El jove. Ah, nol D' aixó sí que... (Passa una música militar, per un moment s' ompla la cambra de grinyols de clarinets, ronchs de tubas y trompetería, que 's van perdent fins á quedar els cops ritmats del bombo y els platets, ab notas trencadas de la banda de cornetas...) Ja ho he vist ben clar que 'l partit es irreductible. Jo no soch pas sospitós; me semblava que 's podia ser republicá, arcalde de Barcelona y acatar *pro forma* al jefe del Estat... Pero, fins s' ha parlat de traició...

La sombra segona. Apariencias! Apariencias! D' ensá que no van á la porta del quartel, els republicans no troban més signe de protesta que girar la cara al rey, ó ferli girar als seus electes. Aqueixa temensa de traició es fluixedat. Els que fan tantinas, tenen por de caure. Vosté ha fet bé, jo li alabo, sometentse al dir dels seus. Es que volen ser un partit d' ordre, sense adonarse de que ja n' hi ha un altre, el veritable, el nostre. Síguincho del tot, créguinme á mí y déixintnos fer. A la práctica ¿veu? ja s' está realisant, aquesta continuïtat: arcalde del rey, arcalde republicá, arcalde regionalista, son substitucions de calitats, formals, externes, no li nego; pero idénticas...

El jove. Donchs no m' espantaría l' identitat, per ser formal y externa, si 'l contingut fos ben diferent. Els socialistas hi van als palaus dels reys. ¿Per qué un republicá, no hi ha de poguer tenir cap tracte ab el jefe de son Estat?

La sombra segona. Aprengui, aprengui de nosaltres. Hi tractém, y no hi tractém. Alguns l' han anat á obsequiar, altres s' han quedat á casa. Els negocis polítichs son sempre negocis; la mercadería qu' un té se l' ha de fer valdre, y ha de treure profit de tot. Lley de jurisdiccions, lley d' Administració Local, protecció á l' industria, obras públicas; repari com no se 'ns escapa res; tot ens serveix d' alguna cosa...

El jove. Ja m' agradaría, que 'l meu partit s' ho prenguéis aixís. Pero cá! Ara estrebada d' aquí, ara estrebada d' allá, no hi ha un esforç coordinat. Llaboras donaría gust d' exercir un càrrech públich, que ara es un sacrifici. Quantas vegadas he dit: ¡Vaja, prou! Pero els prechs, els compromisos... Y m' hauré de tornar á sacrificar, y presidir sessions, y anar en cotxe y adobar la trencadissa de cada día.

La sombra primera. Prengui l' exemple meu. A mí m' ho donan tot fet. No 'm tinch d' amohinar ab conflictes que no m' ha de promoure ningú. Li asseguro que 'l paper d' arcalde m' escau d' alló més. Ja ho sab; sempre que 's trobi malament—suposant que han d' esser malalties temporeras—me té á las sevas ordres.

El jove. Es clar que m' hi hauré de trobar alguna altra vegada. Aqueixos ayres de Ponent m' encostipan.

La sombra segona. Per no volguers'hi acostumar. ¡Que 'n faríam de feyna tots plegats!

El jove. ¿Y el poble, 'ns seguiría?

La sombra segona (capficada). ¡El poble! Ab el llevat que porta, potser no. Pero la coalició d' interesos y d' organizacions socials, de corporacions, sería forta pera resistir á la purria.

VAJIN PRENENT NOTA

Baixa de la Lliga.

LA PUJA DEL PA

—¡Ayay!... ¿Y per qué s' ha pujat?

—Dona... ¡no veu que últimament han vingut tants forasters, d' aquests que ab la seva sola presencia ho fan pujar tot?...

UN ÉXIT DEL TEATRE DE LA TERRA

SANTIAGO RUSIÑOL

G. MARTÍNEZ SIERRA

Autors de la comedia *Aucells de pas*.

El jove. La conclusió es que estém bé allà ahont som. Política popular ab transigencia patriótica; y demá revolució ab ordre.

(Guayta el cap blanc d' un porter pel buyt de la mampara, oberta poch á poch.)

La sombra primera (S' alsa molt, perque 's molt alta). Lluml... Ara farém l' entrega...

(A la cambra fulguranta de lluminaria van entrant empleats ab papers, regidors, solicitants, etc.)

TULP

ERÓTICA

Cas extrany. No la coneix
y la veig á totas horas,
exuberant d' esplendor,
vessant gracia y vida y forma;
ab sos ulls plens d' infinit,
ab sa cabeliera flonja,
ab sos llabis, font sensual
de las besadas més dolsas;
ab son pit ample, espayós,
com el pit de las matronas;
ab son front alt, transparent,
de verge somniadora.

No sé qui es y día y nit
m' absorbeix la vida tota;
sa imatge, seguintme arreu,
la meva ànima obsessiona.

Entra en ma cambra, al matí,
furtivament, silenciosa,
se despulla al meu davant,
salta al llit y se m' apropa...

Son dols alé perfumat,
la tebió de sas carns fortas,
ubriagantme lentament,
el mèu desitj esperonan.

Llavors la extrenyo ab delit
y entre mos brassos se 'm mostra
tal com es; la reconeix
en la febre que m' arbora:

El còs seu está format
de un fragment de cada dòna;
son esperit... es tot fill
de ma fantasia boja.

ALTER EGO

HUMORADAS ARCALDESCAS

L' Alcalde aquest día va alsarse de bon humor.

Y recordantse, potser, d' aquell Governador civil qui, alarmat pels numerosos robos de carteras qu' en la seva demarcació s' efectuavan, no trobá altra manera d' evitarlos que publicar un bando en que 's prohibía *terminantemente* á tots els habitants de la provincia sortir de casa ab cartera, el nostre ben humorat Alcalde, empipat perque la Rambla está sempre alfombrada de papers, sucá alegrement la ploma y trassá sobre una blanca quartilla aquestas curiosas ratllas:

«A partir del día 15 de los corrientes, queda prohibido el reparto, en la vía pública, de toda clase de anuncios y prospectos, bajo pena de incurrir en *la multa correspondiente*.»

Y satisfet de la seva obra, ab la qual, segurament, degué creure's que havia resolt un trascendental problema, l' Alcalde, com Déu després d' haver creat el món, descansá.

*
* *

Ara bé; al donar al públich la disposició qu' en extracte acabém de transcriure, ¿té rahó l' Alcalde de mostrarse satisfet?

Fins prescindint de que 'ls qu' embrutan la Rambla de papers no son els que 'ls reparteixen sinó els que 'ls reben y 'ls llensan, y no ficantnos en si més que prohibir el donar anuncis sería oportú privar de tirarlos per terra, ¿ja n' está ben segur l' Alcalde de que entre las sevas atribucions n' hi ha alguna que l' autorisa pera posar el *veto* á semblant género de propaganda?

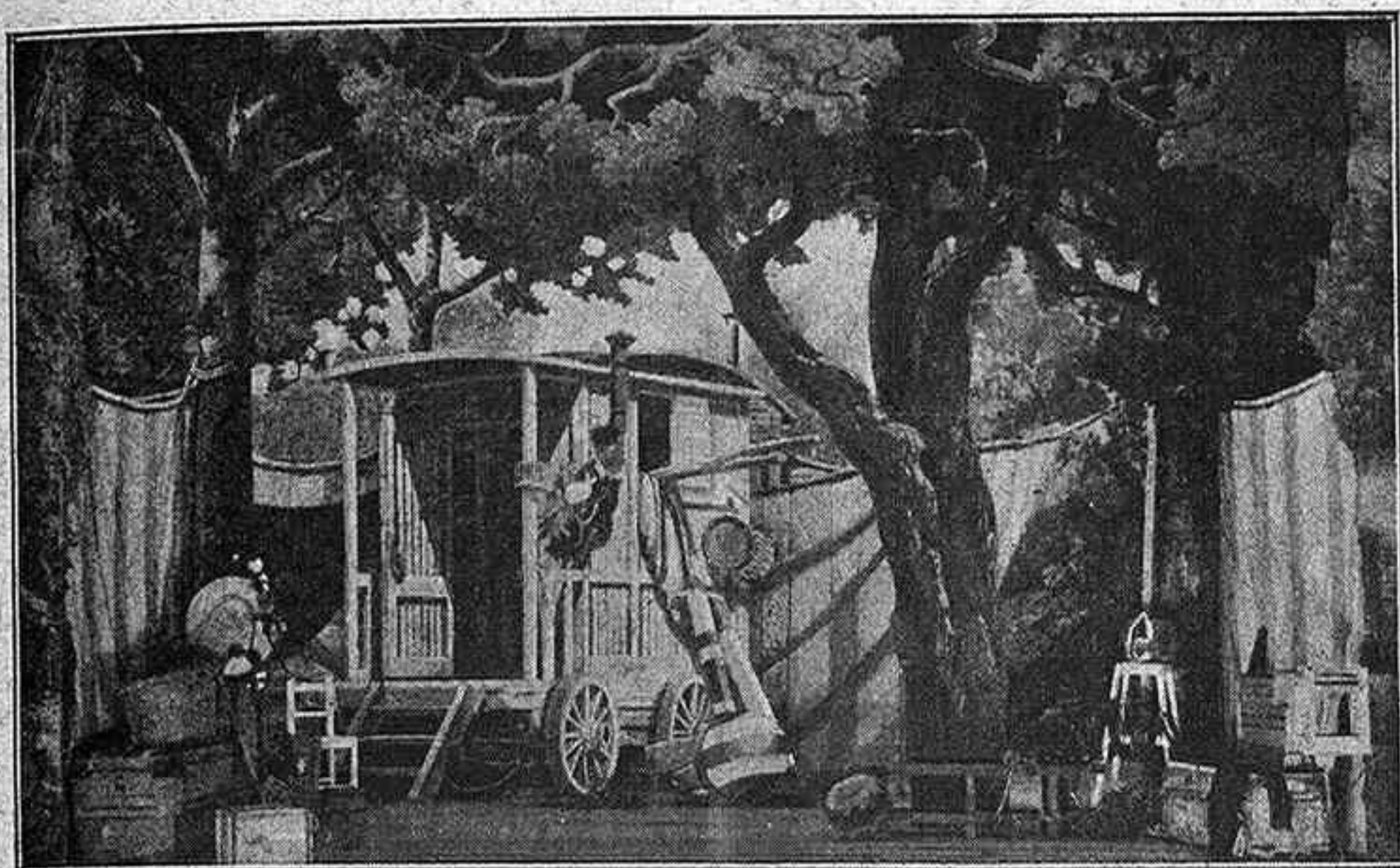
«No vull que 's reparteixin prospectes y anuncis —dú.— Y al que 'm desobeheixi li imposaré la *multa correspondiente*.»

¿Quína multa es aquésta?... ¿Ahont está senyalada?... ¿En quín article de la Lley, del Códich ó del Protocol d' Algeciras hi ha res que á aquesta materia 's refereixi?

¿Cóm resoldrá l' Alcalde el conflicte quan demá, al tractar de fer cumplir el seu *bando*, la víctima de

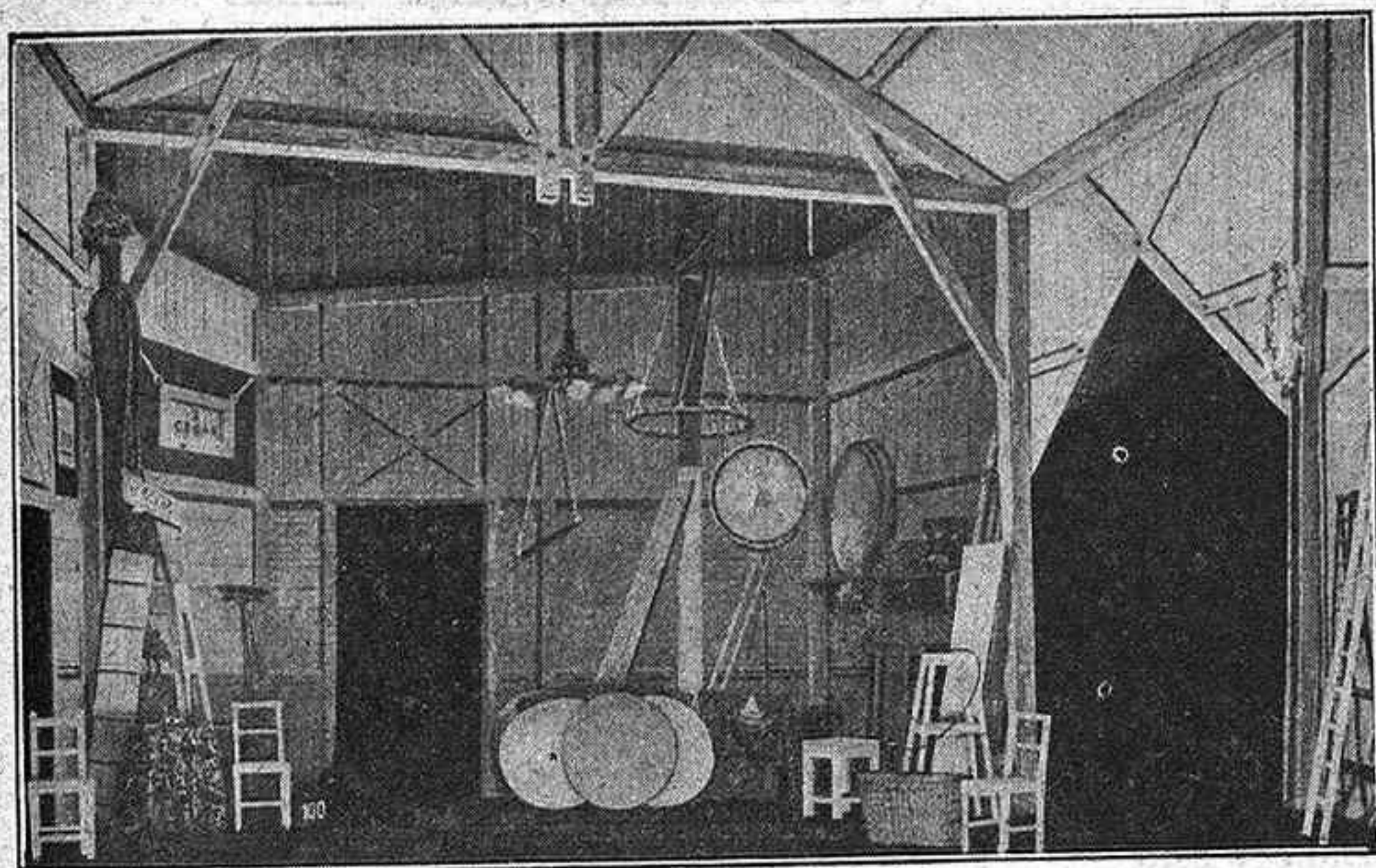
«AUCELLS DE PAS» (Comedia en 3 actes, estrenada á «Novetats»)

Decoració del primer acte.

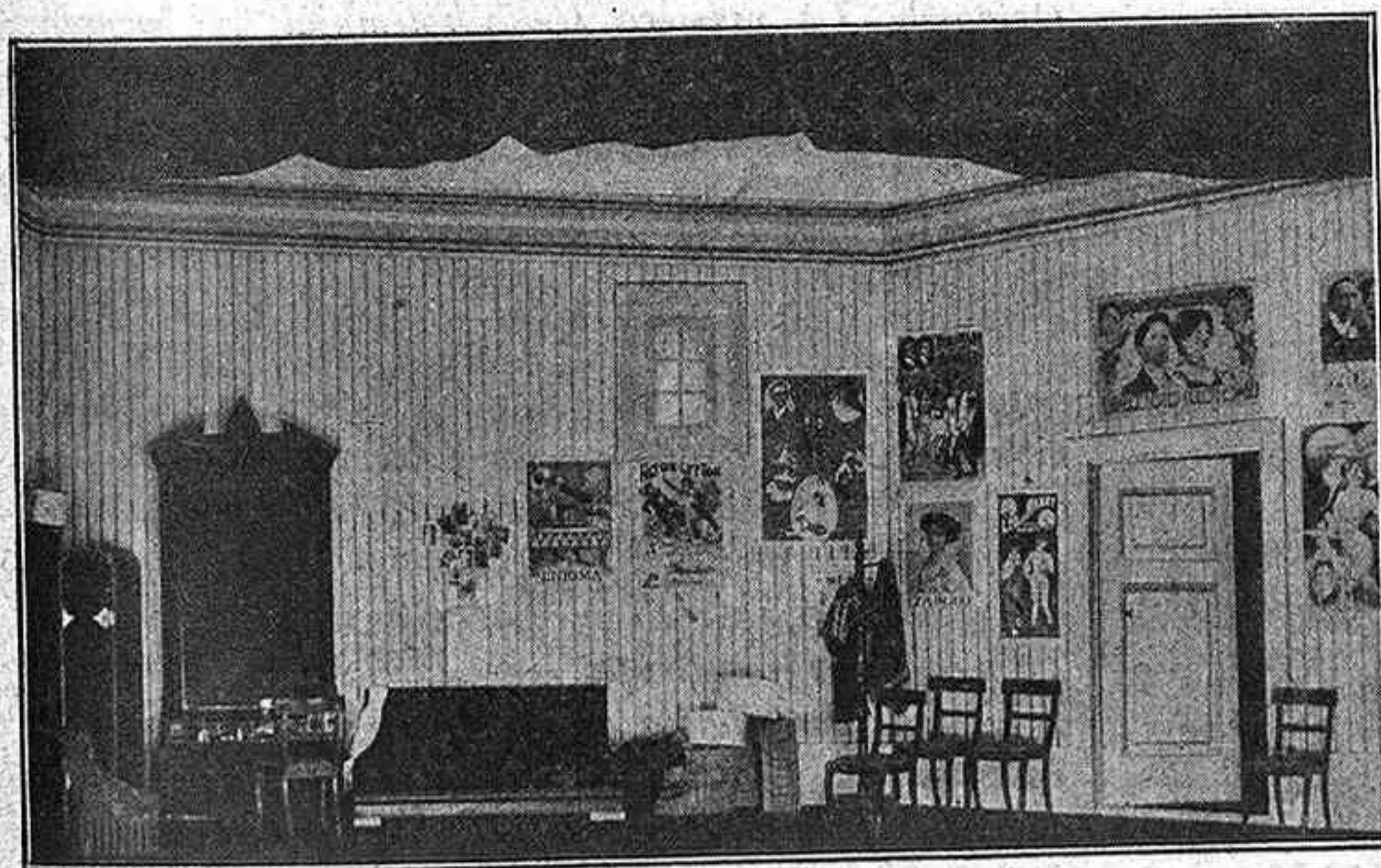
L' artista Srta. Tressols en el paper de *Lina*.

Decoració del segón.

L' actor Sr. Rojas en el paper de *Puch*,

Decoració del tercer.

(Aquest decorat es obra del reputat escenógraf *Antoni Gracia*.)

las sevas iras li preguntí *en quin llibre ho ha trobat aixó de que pera castigar la repartició d' anuncis hi hagi una multa correspondiente?*...

Perque—l' Alcalde hauria de saberla aquesta veritat—una cosa es legislar, dictar lleys novas, y un' altra fer cumplir las que ja hi ha establertas y de las quals ningú—ni ell—se 'n recorda.

* *

D' aixó precisament plora la criatura... la criatura barcelonina.

No es que á la ciutat li hagi causat disgust la bona intenció del Alcalde. Encare que duptant de la eficacia y, sobre tot, de la legalitat de la seva darrera disposició, no hi ha un sol barceloní que no consideri laudable el propósit de tenir la Rambla neta de papers y brossa inútil.

Pero, lo que tots ells pensan:

—¿Cóm aquest senyor Alcalde, que ab tanta formalitat s' ha emprés la persecució del prospecte, á lo qual en rigor no hi té dret, s' olvida de fer cumplir numerosos y interessants articles de las Ordenansas municipals, quin compliment es per ell deber ineludible?

La Rambla neta de papers... ¡Molt bé!... Pero ¿creu sincerament l' Alcalde que aquesta infracció de no sabém quina lley es més grave y trascendental que otras infraccions perfectament definidas, vistas y toleradas per ell ab la major indiferencia?...

* *

Hi ha en las Ordenansas municipals un article—el 135—que diu lo següent:

«Están absolutamente prohibidos los canales y canales que viertan al exterior.»

Donchs bé; aquesta prescripció tan clara y tan natural, es burlada en molts y molts edificis, entre ells un de tan céntrich y conegut de tothom com l' iglesia de Betlém.

Passi el senyor Alcalde per la rambla dels Estudis qualsevol día que ploqui y veurá el gust que dona el tranzitar per aquella acera y sentirá, ademés, els *piropos* que á l' autoritat que tal transgressió comporta dirigeixen els pobres vianants, obligats á aguantar á la furia d' aquellas dutxas desenfrenadas.

* *

Item más:

Diu l' article 188 de las citadas Ordenansas:

«Todo terreno ó solar no edificado que linde con la vía pública deberá cerrarse con una cerca de ladrillo, mampostería ó madera de dos metros de altura por lo menos.»

Y 'l 190 afegeix:

«Deberá estar pintada ó blanqueada de manera que presente constantemente buen aspecto.»

Ab aquests dos articles á la memoria, ¿vol fer el senyor Alcalde el favor d' arribarse fins á la plassa dels antichs Encants y dirigir una mirada compassiva á la tanca aixecada en el comensament de la nova vía de reforma?...

Al drapayre menos escrupulós li cau allí la cara á trossos. Alló no té modos ni dibuix, ni 's concebeix cóm hi ha autoritat que ho tolera, haventhi en las Ordenansas municipals uns articles que l' obligan á impedirho.

Fustas de totas midas y colors, plenas de claus torsats y puntas amenassadoras; portas de pis, de galliner, de rebost, de número *cent*; trossos d' armari, marchs d' arcoba, davants de carbonera... de tot hi

ha en aquella tanca repugnant, ofensa permanent al art y escarni del bon nom de Barcelona.

* *

Un altre botó de mostra, y prou.

Article 292 de las repetidas Ordenansas:

«Los marmolistas, picapedreros y demás oficios análogos deberán tener en las puertas de sus casas una mampara que sirva de resguardo al público.»

Y ab tot y estar aixó tan categórich y expressiu, l' autoritat municipal permet qu' en llochs céntrichs com el carrer de la Diputació y altres no menos conreguts, se piqui grava al costat mateix de l' acera, justament per operaris que del municipi, guardador de las previsoras Ordenansas, dependeixen y cobran.

* *

¿Comprén ara l' Alcalde perquè al llegir las sevas disposicions sobre la repartició de prospectes y anuncis, els bons barcelonins, tot y admirant el seu bon humor, s' han posat maliciosament á riure?

A. MARCH

GLOSARI

Hi han persones que no haurien de tenir dret a la saniosa rialla, i entre aquestes cal incloure-hi'ls que rient rient acaben plorant, i els futurs socis de la futura «Academia del Bell Riure». Un floret de joves anacrònics i climatèrics, que formen dintre del nostre intel·lectualisme, pensen instituir-la ben aviat, aquesta Academia. En els estatuts d'aquesta societat en embrió s'hi senyalarà com a primer article la proibició absoluta de la rialla grassa i fresca, producte de l'espontanitat. La rialla, d'ara endavant, ha de ser resultat d'un refinat estudi. No n'hi ha prou del riure; s'han d'esbrinar les causes i veure si valien la pena d'haver rigut. Els socis de l'Academia s'ensajaran a riure am mesura, fent sport de rialles, i posant-se baix un tractament terapèutic especial. I sobre tot apendran a contraure'ls llavis i les galtes pera no sortir-se de la rialla reglamentaria. La primera sessió solemniat que pensen realisar consistirà en un gran aute de fe: Epicur, Anacreon, Marcial, Marc-Twain, Melitón González i l'Emili Vilanova seran els primers autors que enviaran a les flames. Obriran cursos teòrics-pràctics del bell riure i faran exercici de rialla metòdica; allí no's permetrà més que'l somris aristocràtic i, encara, am cèdula. El professor, pèrit riallístic, col·locarà un centímetre a la boca de cada alumne; després els anirà llegint en alta veu xistos de diferents calibres, desde les refinadíssimes boutades d'Hennequin fins a les grolles d'en Baró, i a n'els que passin de la ratlla, multa... I a n'el que se li escapi un riure sarcàstic... càstic.

Després que s'hagin aplicat bé en aquesta mena de «Berlitz-School» de la rigolade, quan sàpiguen riure am belles formes, aleshores diu que s'ensajaran en el difícil art de fer riure als demés. Diu que procuraran per tots els possibles fer riure als altres bellament, sense causticitats ni xavacaneries, valent-se tant sols del xisto intuitiu i plàcid, de la broma grave i seriosa...

UN ÉXIT (?) DEL TEATRE MONÀRQUICH

Aucells de pas.

I aquest jorn de triomf pera l'Alegria Nova diu que no trigarà.

Nosaltres ja hi voldriem ser: pera fer-nos un panxó de riure.

Perquè, no sé per què, em sembla que amb això de la broma seriosa'ns faran riure... de serio.

XARAU

AGÓNICA

Dona qu' ets sòls guspira,
que cent voltas t' he vist y t' he perduda,
que cent cops t' he tingut y m' has fugida,
mira ma má vensuda
que tremolanta vers á tú s' estira,
reflectant ma alegría ja marcida,
clamant adolorida
la mercé d' una almoyna per un pobre
que té sed d' estimar, y fam de viure,
y son cor se li obra,
y 's mor d' amor, y, subjecte, se sent lliure.

Dona qu' ets sòls un somni,
que m' has empresonat, y no 't coneixo,
que t' aymo y may t' he vist, ni t' he sentida,
que per tú jo 'm daleixo,
y á mon cor fas passá en etern ensomni;
escolta ma complanta enfebrosida,
y en ella de ma vida,
veurás en cada mot, un tros que 'n vola,
un tros que fuig, cercante en mitj de moltas,
y jo, mentres rodola,
visch morintme d' amor, cent y cent voltas.

Dona qu' ets tot puresa,
que t' he estimat, y t' he fruit creante,
que t' he gosat, veyente difumada,
al lluny, com una santa,
auriolante un raig de candidesa,

y t' he cridat ab el dols nom d' aymada;
escolta eixa vegada,
escolta el plany que moribond t' endresso,
escóltal, y no vinguis, nó, si 't crido,
qu' avuy jo t' ho confesso,
i jo que tant t' he estimat y may t' oblidol,
dona del cor, aymada;
jo 't confesso que per aquell qui estima,
preferible es mil cops morir d' amor,
guaytant de baix la cima,
que haver gosat l' ignot de sa lluhissor.

JOHANNUS

¡Quina negror, Reyna Santíssima!

Ell té quaranta anys y ella en té... ningú, ni el seu marit, ho ha pogut saber may de cert quina edat té donya Ramona. Jo crech que lo que es tres dotzenas y mitja ja las ha complert. Diguém quaranta anys ell, y quaranta anys ella.

Ell era un tros de pa, y ella una pila de trossos de presumció, mal génit, y gran afició als piropos. Fins al día d' autos no ha fet res que á n' ella li fes baixar la cara y á n' el seu marit el privi d' anar per tot arreu sense que s' en rigui tothom.

Donya Ramona, fins ara, no ha passat de coqueta, coqueta de las més coquetas, coqueta de las de tercer grau.

Ell y ella no s' han barallat may perque quan ella vol rahóns ell may li torna cap mala resposta. Ni dolenta ni bona, perque quant ella crida, ell de callar s' en fa un tip, y de vegadas dos y tot.

De tots modos no 's pot dir que visquin malament; ella passa tot lo sant día fora de casa, y á la nit l' un dorm á sant Pere y l' altra á sant Pau.

***

¡Aném á n' aixó de la negror!

Ell de la tinta que comprava fos allí ahont fos, n' estava fins qui sap ahont; molt sovint fins li havia privat d' escriurer, alló de no trobar en el tinter no més que

aquella brutícia negra, sense una gota de tinta que ab la ploma se pogués escampar sobre del paper. A la tinta, la evaporació se l' havia endut al cel.

Y ell que sí, com de caràcter no 'n gastava gens, quan convenia, sempre en trobava poch ó molt en algun recónet de las sevas entranyas. Va fer requisita, en va poder arregar unas tres unsas, y pera la realització del seu plan ja 'n va tenir prou.

Y l' home va decidir ferse la tinta ell mateix en persona; tinta molt més bona y molt més barato.

¡Y tal dit tal fet! Se 'n va depressa y corrents á veurer á un amich seu que feya d' apotecari, y que deya que aixó de la química la tenia pel cap dels dits.

Ab la recepta de l' apotecari 's presenta á la primera botiga de drogas que va trobar y allí li varen omplir nou paperinas de tot alló, que fentho bullir quatre horetas justas, bull que bull, dona tinta per escriurer, embrutar-se las puntas dels dits y lo que sigui. De las nou paperinas, no més s' en va fer nou pessetas y mitja. De l' olla nova ab tapadora y tot, no més s' en va fer una pesseta y mitja...

—¿Una pesseta y mitja?

—¡Qué no veu que era d' aquellas que fins s' hi poden pendre banys de camas!

***

El pobre home, més content que unas Pasquas quan no plou, depressa y corrents s' en va cap á casa seva ab aquella olla que ja va servir pera ficarhi totes las nou paperinas, y cap á la cuyna faltan homes de sa casa estalviadors y desitjosos de bona tinta.

A la cuyna hi havia la minyona de la casa que á l' olla de fer la carn d' olla hi acabava de tirar tot alló pera fer el caldo y que després s' aprofita pel segón plat.

(Nota fora del test.)

(L' autor de *Don Juan Tenorio* n' era enemich declarat de l' escudella y de la carn d' olla, y á mí porque li vaig dir que m' agradava, me va renyar y tot, y me va dir que jo de primer plat me clavava la sustancia d' una gallina y després, de segon plat, una gallina sense sustancia.)

¡Torném al home estalviador!

Lo primer que l' home va fer va ser treurer del foch l' olla de fer el dinar pel senyor, la senyora y per un gat negre que, segóns la senyora, havia de portar sort, pero no 'n duya.

Y vet' aquí que la minyona, depressa y corrents, va despertar á la senyora, li va contar lo del cambi d' olla y vet' aquí que la senyora, sense acabar-se de vestir, se va presentar á la cuyna y movent gran desori, va fer treure l' olla de fer tinta, pera posarhi l' altra.

El conflicte 's va arreglar fent una altra fognada en el fogó del costat y portant el carboner una arroba de carbó d' alzina; per supuesto, pagant el senyor la pesseta y cinquanta céntims.

Tenim que per ara la tinta ja costa: nou pessetas y mitja d' ingredients, una pesseta y mitja de l' olla y altre tant de carbó, que en total fan dotze pessetas y mitja: ¡la meytat de cinch duros!

La senyora 's va acabar de vestir, se va fer pentinar per pentinadora que cobrava sis duros al mes pels pentinats y pels recadets que convenían á la senyora, y va sortir dihent que anava á missa, pero com que ni menos se 'n va endur aquell devocionari de cent pessetas, regalo del seu cosinet Lluís, també podria ser que la senyora no hi hagués anat á missa. ¡En comptes d' anar á cap Iglesia, potser va anar quí sab ahont!

***

¡Y qué va disfrutar aquell bon senyor, sentint aquell bull que bull de la seva olla, y sense que la dona á n' ell n' hi mogués cap de bull!

Com que la operació havia comensat á las nou en punt, á la una, també en punt, va treurer l' olla del foch y la va colocar en la pedra que hi havia á la finestra que donava al pou que hi havia en el cel obert que usufructuava la planxada de la botiga.

La pedra de la finestra que donava al pou era d' aquellas que fan un granet ben pronunciat que casi sempre entre 'ls granets hi quedan gotas d' aygua de las que escup la galleda al pujar del pou.

Y vet' aquí que l' home, ab la impaciencia pera probar

SUPER-FANTASIAS FEMENINAS

A ca la modista de barrets

—No ho dupiti; aquest es el sombrero chic per excelencia.
—Donchs, miri, juraría que m' vé una mica gran...

la tinta feta d' ell mateix, en va omplir un cutxerón y la va buydar en el tinter de cristall que tenia á la taula d' escriure.

Y vet' aquí que, com que la tinta encare era molt calenta, el tinter se va esquerdar, y la tinta 's va escampar per sobre la taula, ahont entre otras cosas hi havia aquell devocionari de cent pessetas, que en la tapa de sota hi havia una Puríssima molt ben pintada á má, que deyan que era una obra d' art.

Com que ja es hora de dinar, ja 's presenta la senyora que al atravesar el despaig del seu home per anarse á despullar, s' adona d' aquell mullader tan negre de sobre la taula, y s' adona també del enmascarament de la Puríssima.

La boca d' aquella dona era boca d' infern y á n' el seu home li va dir cosas que no las hi havia dit may, y aixó que ella creya que ab els cinch anys que eran casats ja las hi havia dit totes las que ella sabia.

Y l' home, pertorbat, pensantse calmar á n' aquella fiera, li va dir que no 's desesperés, que la desgracia no era tan grossa com tot aixó, que en comptes de tenir en el devocionari la Puríssima Concepció, hi tindria la Mare de Deu de Montserrat.

Y ella ¡patatuf! li va clavar el devocionari per la cara, enmascarant el nas y las galdas del home que hauria sigut el pare de tots els fills que ella hagués tingut. ¡Dels fills y de las fillas!

***

Quadro segón. Trucan molt fort á la porta del pis, y al obrir la minyona, apareixen l' alcalde de barri, un urbano, un municipal, un agent del O. P., el sereno y el vigilant, y detrás d' ells la Planxada, portant una pila de camisas que havia fet malbé la tinta de l' olla, que las gotas d' aygua freda de la pedra de la finestra havian esquerdat.

Y l' alcalde, al veure á n' el senyor ab aquella cara de criminal ennegrit, sense més explicacions, el va fer lligar ben lligat y d' aquell modo 'l va presentar al excelentísim senyor Gobernador Civil, que desseguida se 'l va treure del davant porque 'l portessin á la Presó Modelo y l' incomiquessin ben incomunicat, porque no enmascarés als altres criminals.

***

Y l' home se 'n va escapar als tres mesos y un día de presó, pagant per las camisas lo que 'ls seus amos varen demanar, y pagant tots els gastos del divorci ab la seva senyora.

ALBERT LLANAS

Última hora.—M' acaban de fer saber que 'l pobre home s' ha embarcat cap al Mar negre pera tirarshi de cap, pero jo que 'l conech, no tinch pas por de que s' hi tiri.

A. LL.

LLIBRES

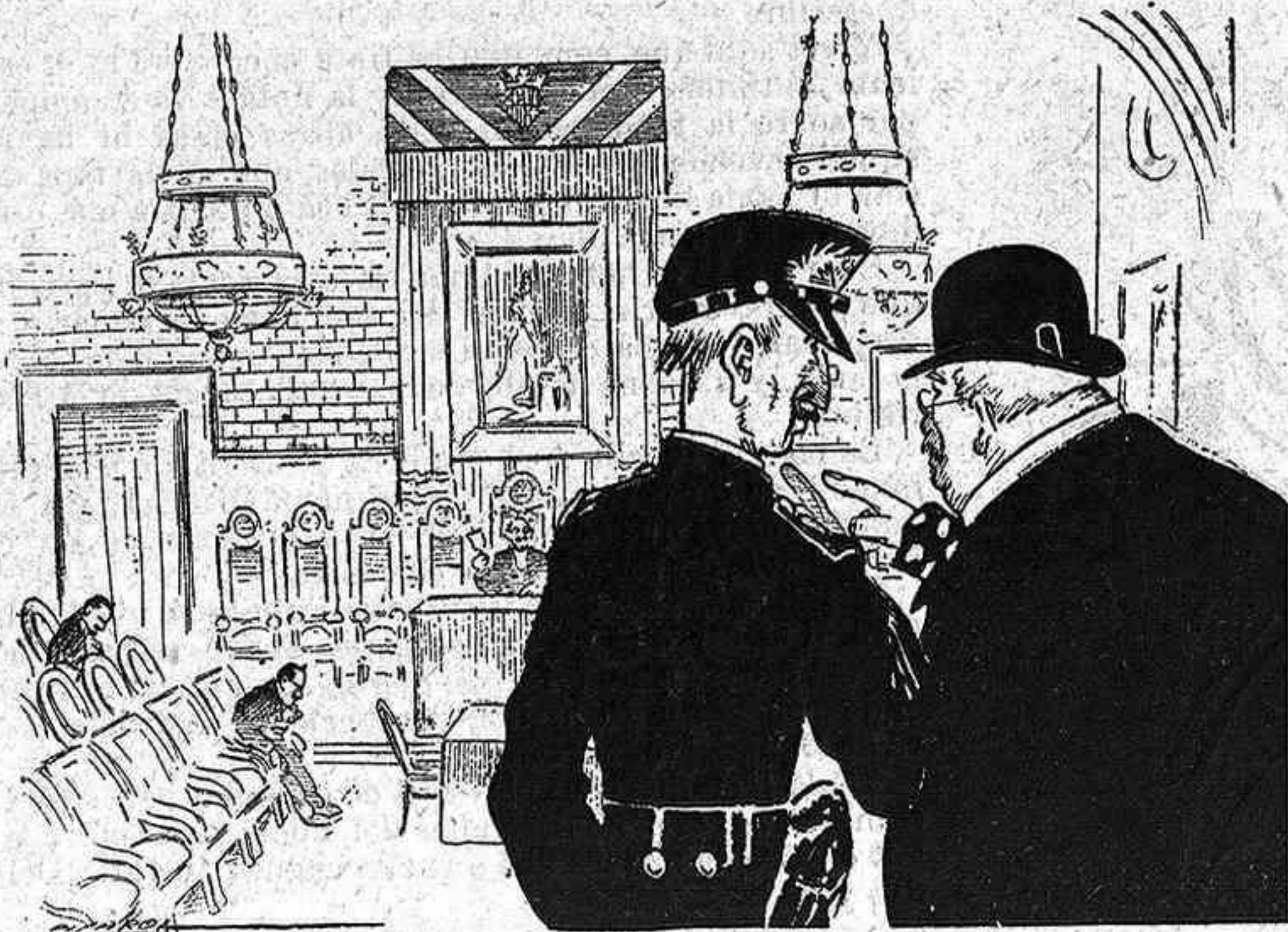
HISTORIA DE PIERRES DE PROVENÇA Y DE LA GENTIL MAGALONA.—Ab un nou y curiosísim volum ha enriquit la hermosa colecció de *Histories d' altre temps* l' intelgent bibliófil senyor Miquel y Planas. Se tracta de una novela antiquíssima, un *llibre de caballerias* plé d' interés, que fou justament popular fins en épocas no molt llunyanas al punt de formar, condensat naturalment, entre 'ls romansos de canya y cordeta que 's venfan á 2 y á 4 quartos segons els fulls que contenían.

La obra, que ha sigut ara publicada ab gran cura editorial y á la vista de las edicions de 1616 y 1650, conté una interessant y ben redactada noticia preliminar que posa perfectament en autes al llegidor y acredita novament al senyor Miquel y Planas d' excelent escriptor y de consciensut bibliófil.

LA NACIONALIZACION DEL PODER NAVAL Y EL CONCURSO PARA LA ESCUADRA, per *José G. Ceballos Teresi*.—Obra de gran actualitat, com el seu mateix títol indica. L' autor, persona peritíssima en la materia, donchs es

AL SALÓ DE CENT

—¡Cóml... Sessió de segona convocatoria i no més dos concejals?

—Pues eso es lo que corresponde. Sesión de primera convocatoria, un rechidor; sesión de segunda, dos... Si llegan á celebrar una de tercera, verá V. como ya habrá tres.

nada menos que el director de «El Financiero Hispano-Americano» presenta ab aquest estudi atapahit de datos estadístichs, el primer programa naval espanyol. Dels documents y de las informacions recullidas en tot lo referent á assumptos de tanta trascendencia com la qüestió del poderiu naval y el concurs pera la futura escuadra, ne desprén el senyor Ceballos atinadas reflexions y justas críticas que revelan la má de un gran comentarista digne de que 'ls ininteressats en el problema hi fixin la deguda atenció.

LA FÍ D' UN IDILI, per A. Maseras.—Es una noveleta que 's llegeix ab gust. De novetat en l' assumpto no se n' hi troba gayre; de trascendencia en el fons, menos; pero lo que li manca de originalitat ho perdonará el llegidor en gracia á lo ben dibuixats que están alguns dels personatjes sobre tot els de *Nadala* y *Joaquím*, y á la discreció ab que la part narrativa y el diálech están escrits.

L' obreta de referencia forma part de l' acreditada *Biblioteca Popular de L'Aveng*.

APUNTES DE ESTÉTICA Y PEDAGOGÍA, per Esteban Batlle.—Un follet ahont el reputat crítich de *El Diluvio* explana atinadas orientacions artísticas fillas de un temperament observador plé de sinceritat y de justicia. Es tot un plan d' ensenyansa per medi de la educació intuitiva que dedica el seu autor á las Escuelas Municipals d' Arts y Oficis y que acredita al senyor Batlle de teórich y práctic a la vegada, ja que tant sols á un gran coneixedor de la técnica pedagógica li es possible resumir en un estudi senzill com aquest tot un programa d' ensenyansa artística.

ALTRAS PUBLICACIONES REBUDAS:

Barateria, drama en dos actes de André de Lorde y Masson-Forestier.—La traducció catalana d' aquesta obra, una de las més sugestivas del modern teatro francés, es deguda á la experta ploma de D. Salvador Vila-regut.

Defensa presentada por D. Luís Claramunt y Furest en el expediente sobre abusos en el Laboratorio Microbiológico Municipal de Barcelona.

El Rei Lear.—Tragedia de Shakespeare, traduhida ab notable acert y gran discreció pel distingit literat don A. Albert Torrellas. Constituheix el volum VIII de les Obres Completes que edita la casa Doménech.

Salut à Barcelone.—Poema escrit en francés pel delicat poeta provensal François Tresserre y dedicat á la nostra ciutat. Fou llegit al Consistori dels Jochs Florals en son

cinquantenari, pel seu autor, mantenedor y representant del Llenguedoc.

Segundo Recordatorio.—Recort de la Exposició Hispano Francesa de Zaragoza. Conté una originalíssima doctrina práctica de la industria y del comers escrita per Don M. Lacambra.

SEPT SCIENCIES

TEATROS

ROMEA

A nosaltres que, de temps, coneixíam á n' en Martí Giol més, potser, de lo que 's coneixia ó 's volia coneixer ell mateix, no 'ns ha sorprés gens el seu triomf. En las sevas produccions literarias (articles de costums, la major part), en el seu temperament tot fermesa de cor y voluntat y fins en la seva mania crítica-polemística, resultat de un gran dó d' observació á través de las epidermis que 'l distingía dels demás companys, hi havían endevinat sempre al autor dramátich

y créyam de bona fé que un día ó altre ens engegaría l' obra teatral.

L' obra teatral ha vingut tart ó aviat, y ben vinguda siga.

La Santa es un quadro dramátich ben pensat, desenrotllat ab coneixement de la técnica teatrística y dialogat ab galanura d' estil. La faula que serveix de fons moral á l' acció es d' una admirable delicadesa y 's resolt progressivament, ab senzillés, sense trontolls ni sacudidas bruscas. Els personatjes, ben concebuts, conservan relleu; se destacan clarament plens de veritat, de vida y de bellesa; y aixó es degut á que sobre la observació dels tipos hi ha la ventatja de que cada un d' ells parla el seu propi llenguatge. Alguns fragments, el parlament de la mare de la protagonista per exemple, podria firmarlos qualsevol de nostres primers dramaturgs; tal son la intensitat emotiva y la justesa d' expressió qu' enclouhen. Las gracias may forsadas ab que 's presenta enriquít el diálech, fan agradosos els personatjes més antipátichs, al punt de que l' ambient viciós queda velat hermosament per una ingénua bonhomía.

En resum: es una obra de las que podríam dirne *del millor género*, que conforta, y enlaira l' esperit, y alegra y con mou á la vegada. Y ó molt ens enganyarém ó *La Santa* serà una de las comedias que quedarán de repertori en el teatro Catalá.

El públich sens dupte degué enténdreho del mateix modo que nosaltres, donchs va entregarshi per complert, sense reserves, desde las primeras escenas, va riure de bona gana els xistos, va escoltar ab religiosa delectació els passatjes de sentiment y va aplaudir ab espontaneïtat al acabar, obligant al senyor Giol á sortir infinitat de vegadas á las taulas.

Els actors, en general, bé, sobressortint la Sra. Clemente y el Sr. Borrás.

NOVETATS

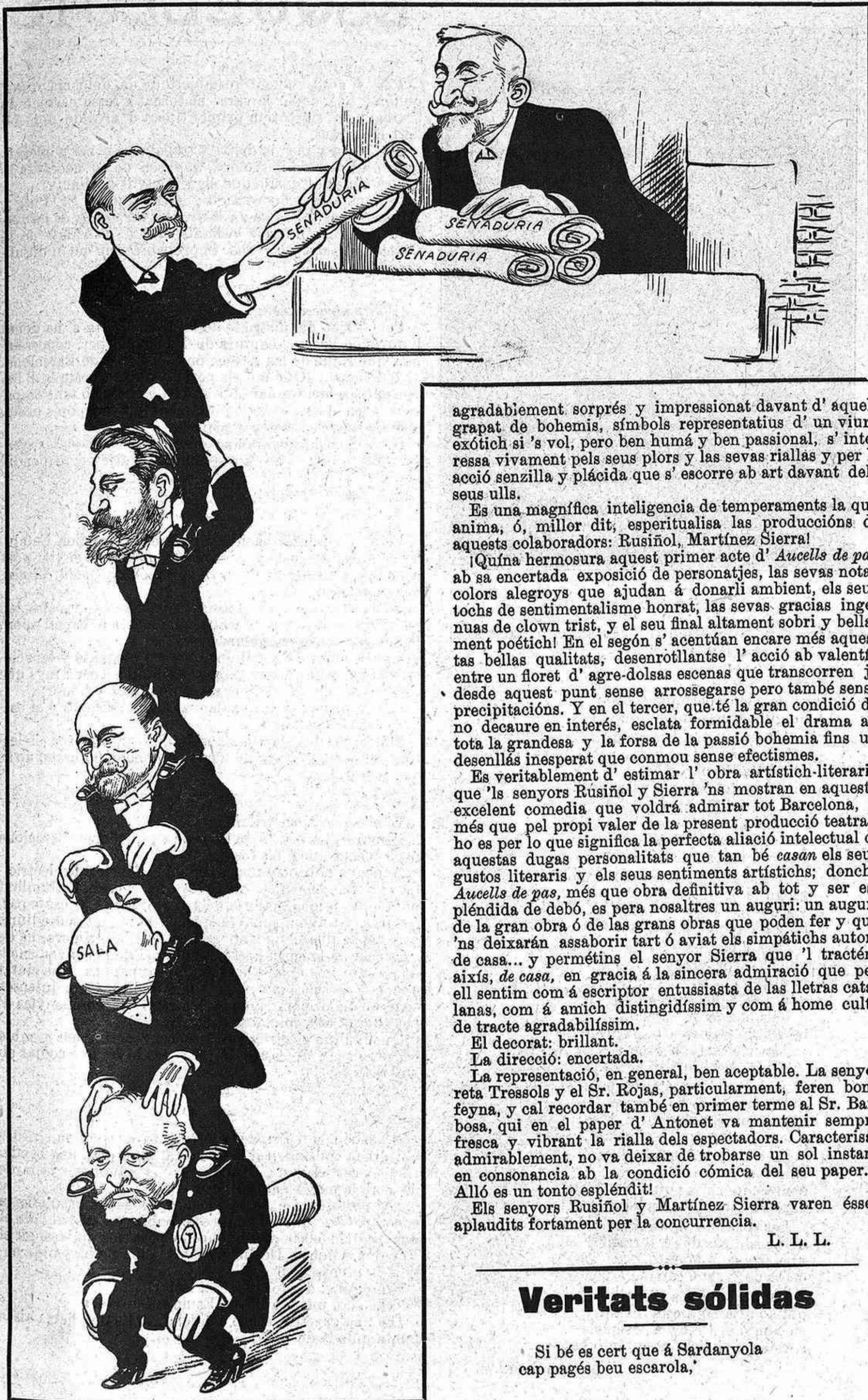
L' estrena d' *Aucells de pas*, á Novetats, va congregar un nombrós y distingit públich. Els noms dels autors, Martínez Sierra y Rusiñol, aixís ho feyan esperar.

L' obra es deliciosa y finíssima. La vida de are hi es tractada ab tota la poesia que 'l lirisme dels autors ha sabut véurehi. S' hi nota la má de l' autor de *L' alegría que passa*, unida á la má del selecte artista madrileny á qui 's deu tota una forma nova de l' estil castellá. Per moments, el diálech es una ben encertada barreja de gracias rusiñolescas y elegancias refinadíssimas ahont se reconeix á l' autor de *La humilde verdad*.

Desde 'l comens de l' obra, el públich, que ha quedat

ELS XIQUETS DE BARCELONA EN BUSCA DE LA SENADURIA

agradablement sorprés y impresionat davant d'aquell grapat de bohemis, símbols representatius d'un viure exòtich si 's vol, pero ben humá y ben passional, s'interessa vivament pels seus plors y las sevas riallas y per l'acció senzilla y plácida que s'escorre ab art davant dels seus ulls.

Es una magnífica inteligencia de temperaments la que anima, ó, millor dit, esperitualisa las produccions d'aquests col·laboradors: Rusiñol, Martínez Sierra!

¡Quína hermosura aquest primer acte d'*Aucells de pas* ab sa encertada exposició de personatjes, las sevas notas colors alegroys que ajudan á donarli ambient, els seus tochs de sentimentalisme honrat, las sevas gracias ingénuas de clown trist, y el seu final altament sobri y bellament poétich! En el segón s'acentúan encare més aquestas bellas qualitats, desenrotllantse l'acció ab valentía entre un floret d'agre-dolsas escenas que transcorren ja desde aquest punt sense arrossegar-se pero també sense precipitacions. Y en el tercer, que té la gran condició de no decaure en interés, esclata formidable el drama ab tota la grandesa y la forsa de la passió bohemia fins un desenllás inesperat que con mou sense efectismes.

Es veritablement d'estimar l'obra artístich-literaria que 'ls senyors Rusiñol y Sierra 'ns mostran en aquesta excelent comedia que voldrá admirar tot Barcelona, y més que pel propi valer de la present producció teatral, ho es per lo que significa la perfecta aliació intelectual d'aquestas dugas personalitats que tan bé *casan* els seus gustos literaris y els seus sentiments artístichs; donchs *Aucells de pas*, més que obra definitiva ab tot y ser espléndida de debó, es pera nosaltres un auguri: un auguri de la gran obra ó de las grans obras que poden fer y que 'ns deixarán assaborir tart ó aviat els simpátichs autors de casa... y permétns el senyor Sierra que 'l tractém aixís, *de casa*, en gracia á la sincera admiració que per ell sentim com á escriptor entussiasta de las lletras catalanas, com á amich distingidíssim y com á home culte de tracte agradabilíssim.

El decorat: brillant.

La direcció: encertada.

La representació, en general, ben acceptable. La senyoreta Tressols y el Sr. Rojas, particularment, feren bona feyna, y cal recordar també en primer terme al Sr. Barbosa, qui en el paper d'Antoniet va mantenir sempre fresca y vibrant la rialla dels espectadors. Caracterisat admirablement, no va deixar de trobar-se un sol instant en consonancia ab la condició cómica del seu paper... Alló es un tonto espléndit!

Els senyors Rusiñol y Martínez Sierra varen ésser aplaudits fortament per la concurrencia.

L. L. L.

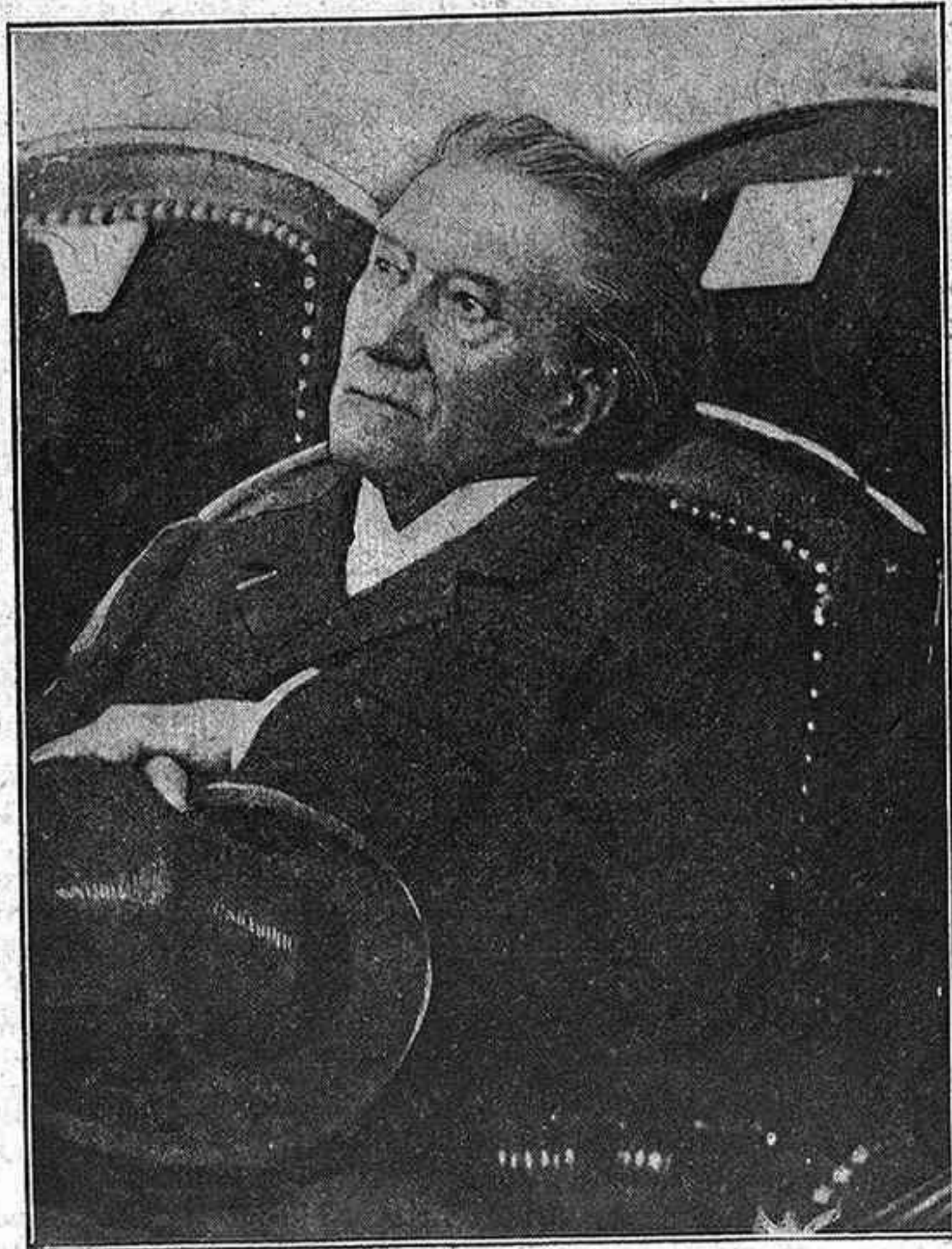
Veritats sólidas

Si bé es cert que á Sardanyola cap pagés beu escarola,

—Com que aixó ho rebeu de mans mevas, espero que quan al Senat hi haji una votació ho tindreu

ELS QUE SE 'N VAN

VICTORIÀ SARDOU

famós autor dramàtic francès, mort á París el
8 del corrent.

no es menos cert que á Rubí
ningú 's menja un got de ví.

A Sant Just, á Reus y á Esplugas,
may han fumat las tortugas;
pro á Vallirana y á Olot,
ningú ha fet sanch á un pebrot.

A Gavá, Manresa y Vich,
l' home qu' es pobre... no es rich;
pro á Tarrassa y á Manlleu
tots son amos... de lo seu.

Se sab que á Arenys y á Ripoll
ningú té 'ls ulls al genoll;
y á Mollet, Berga y Calaf,
ningú 's renta ab aygua naf.

May s' ha vist á Gratallops,
que 'ls tarongers fossin pops;
ni á Sans, ni á l' Hospitalet,
que 'l gats beguin á galet.

Pels boscos de Sabadell
may s' hi ha pescat cap surell;
ni han vist may, á Tremp ni al Bruch,
que 'ls ànechs juguïn al truch.

No hi ha cap gos á Cardona
que tingui peus de persona;
ni cap forné á Monistrol,
que pasti á dins d' un bressol.

May s' han fet á Vilanova
calsotets de pell d' anxova;
com tampoch, á Ordal y á Alella,
xarop de such d' escudella.

Las rocas de Montserrat
no ho son pas de pa torrat;
ni 's troban á Mataró,
cebas de fusta ó cartró.

Per acabá: á La Bisbal
qui no está bó... está malalt,
en cambi al Prat y á Maspons
si están malalts... no están bons.

MANEL NOEL

ESQUELLOTS

¡Que sigui la enhorabona!

Real y positivament restablert de la dolencia que l' obligá á abandonar la vara, ha tornat á ferse cárrech de l' arcaldía el simpátich primer tinent d' arcalde don Albert Bastardas.

Ara, refet y ple de dalit, á treballar ab zel y energia pels interessos de Barcelona, que ben bé ho necessita la nostra ciutat estimada que algú 's cuydi d' ella.

Perque, encare qu' es molt possible que del Sr. Puig y Alfonso la *Historia de un viaje* y las *Memorias de un perfecto cortesano* 'n fassin bastants elogis, els *Anals de la Ciutat que paga y treballa* es probable que no 'n diguin gran cosa.

¡Pobre atraccionista!..

Pel Jutjat del districte de la Barceloneta s' ha donat l' ordre de busca y captura de Eduard Nazer, concessionari que siguié de las Atraccions del Parch de Barcelona.

Y donchs!.. ¿Qué fan els periódichs que, després d' haver opíparament dinat ab l' infelís mister, ab tant empenyo varen demanar al Ajuntament que no posés obstacles als seus *maravillosos* plans?

¿Cóm no s' apressuran á defensarlo de las *malasvolencias* dels homes ó no 's presentan al Jutjat á respondre per ell?

¡Ah, desagradidots!

Pera que la informació del viatge del rey per Catalunya sigués ben justa y fidel, *El Imparcial* va enviar aquí á un dels seus—aixís ho deya el periódich—*más calificados redactores*.

Y, en efecte, aquest *calificado redactor* s' empapá tan bé de las cosas, que, referintse á la anada á Ripoll apunta aquestas curiosas observacions:

«A los lados de la tribuna, que era elegante y espaciosa, se leían estas inscripciones: «Pel fill de cent reys que ve á visitarnos *teiximili* coronas de gloria y honor.»

»En la plaza se bailó la danza *Camps de vanol* y el baile de las *Camputxas*.»

Si després de saborejar uns detalls tan precisos els lectors del *popular* diari del trust no quedan enterats, no sé qué més volen.

L' *obscurantisme* triomfant.

Dimars á las 5 y 35 de la tarde va quedarse Barcelona poch menos que á las foscas.

Acabava d' ocorre una avería á la fàbrica de electricitat «La Barcelonesa», qu' es la que serveix l' alumbrat públich y l' de la majoria dels establiments y casas particulars, y tothom s' havia quedat de repent sense llum.

Aquesta llissó, que no es per cert la primera, ha de convence á la corporació municipal de la conveniencia de no suprimir en absolut l' alumbrat per gas. Una ciutat que, com se veu, está exposada á eclipses tan intensos com el del dimars, no pot tenir en las companyias d' electricitat una confiança excessiva.

Que la llum eléctrica presti servey actiu, ens sembla bé; pero pera 'ls cassos imprevistos hi ha que contar ab una reserva.

Y qui diu reserva, diu gas.

No sabém si l' *Brusi* al escriure lo que ara van vostés á llegir fa constar senzillament un fet ó posa una banderilla; lo cert es que l' altre dia en la edició de la tarde deya ab la major naturalitat:

«Al posesionarse de la alcaldía el señor Bastardas se encontró con que su antecesor había ya distribuido el donativo de 5,000 pesetas hecho para los pobres por el Rey don Alfonso. De dicha distribución no ha tenido noticia la prensa.»

Resolgui el dupte el discret lector.

«¿Es aixó una merla?... ¿Es un russinyol?»

¿Es una gazetilla sense malicia?... ¿Es una fletxa ab la punta untada de verí?...

Diumenge, á la edat de 77 anys, va morir á París, d' ahont era fill, el célebre autor dramátich Victoriá Sardou.

Mestre en l' art de fer comedias y coneixedor com poch dels recursos qu' en el teatro han d' utilisarse pera produhir l' efecte calculat, havia escrit y estrenat ab éxit ruidós molts y variadas obras, algunas históricas, altres de sátira política y de costums.

No pocas, traduhtidas al castellá, han sigut representadas á Barcelona, ahont en Sardou tingué una época d' esplendor y un públich incondicionalment adicte.

Descansi en pau el treballador infatigable!...

A la Rambla del Centro.

Un grupo de cómichs dolents está comentant la sentència y execució del desdixat carrabiner de Bilbao.

—Mireu,—diu un llegint el diari—ja l' han fusellat, pobre Zorrilla!...

Un crítich, ficantse en la conversa:

—¡Uy, no es pas la primera vegada que 'l fusellan!

Un' altra agradable noticia pels qu' estiman l' art de la terra:

Segons telegrama de Viena, la celebrada actriu Mimí Aguglia acaba d' estrenar en la capital d' Austria la aplaudida comedia dramática de 'n Rusiñol *La Lletja*. Tan espléndit va ser l' éxit obtingut en aquesta obra per l' esmentada artista italiana que aquesta va veures obligada á sortir mes de cinquanta vegadas á escena al final de la representació.

Amich *Tiago*, per molts anys... y vinga una ferma encaixada!

Ha estat aquests días á Barcelona el molt notable periodista y escriptor madrileny D. Miquel A. Ródenas, qui vingué acompanyant al exquisit poeta y novelista Sr. Martínez Sierra, coautor d' *Aucells de pas*.

A un y altre saludém afectuosament.

Pensament d' un burgés mitj-filosop:

—Tant mateix la Naturalesa es ben sabia y ben previosora... Miréu que aixó de arribar el fret, precisament quan l' home 's fa fer la roba d' hivern!...

ELS URBANOS Y L' IDIOMA UNIVERSAL

—Bonat... ¡Qué hi fan vostés, aquí, si 's pot saber?...

—¡Qué vol dir?... ¿no vam quedar en que havíam d' aprendre l' *Esperanto*?... Donchs, aquí 'ns té... lá l' academiál...

NOTAS DE CASA

Al carrer del Duch de Tetuán (Sans) inaugura la Creu-Roja el passat diumenge un **Consultori Médich-quirúrgich**, destinat á prestar molt bons serveys á n' aquell populós districte.

∴ Celebrant la festa de Sant Martí, el **Centre Nacionalista Republicá** d' aquella barriada (Carretera de Mataró, 258) ha organiat una serie de festeigs que varen obrirse el día 10 y 's tancarán el vinent diumenge ab un gran **Concurs de Sardanistas** que comensará á las 3 y mitja de la tarde, adjudicantse tres premis de 200, 100 y 50 ptas.

Figura també en el programa de las referidas festas un **Dinar als pobres**, senyalat pera demá dissapte á las 12 en punt, y pera 'l qual y ab l' objecte de que 'ls repartissim entre personas necessitadas, la Junta del Centre ens ha enviat quatre **bons**.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—*Ga-ni-ve-ta-da.*
- 2.ª ANAGRAMA.—*Pati, pita.*
- 3.ª MUDANSA.—*Terrat, torrat.*
- 4.ª QUADRET.—
A R A M
R O M A
A M E R
M A R S
- 5.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—
Beliograf.
- 6.ª TARJETA.—*La festa del blat.*
- 7.ª CONVERSA.—*Coves.*
- 8.ª GEROGLÍFICH.—*Per creus al cementiri.*

UNA ORDRE SEVERA

—Apa, pequeños, á casa,... que don Anchel no vol que se chugui más que en las horas de reglament ...

TRENCA-CAPS

XARADA
DETECTIVADAS

UN ROBO Á LA CASA DE 'N JHOT FLOOK

El robo s' efectua á l' escriptori ó despaig del fabricant *Jhot Flook*, un home que ha guanyat moltes fortunes fent *total* pera 'ls burros. Tot es foch; tan sols el raig de la claror de lluna travessa per la escaleta d' un balcó enllumenant *segona-quarta* cosas y un gatot que ajegut á un recó dorm.

De sopte n' es trencat de la finestra un vidre ab un sistema prodigiós, la finestra 's va obrint... y d' allí 'n surten dos bultos embossats; (iuy quina pó!)

Tan bon punt els seus peus á terra tocan procuran no fé 'l més petit soroll; un d' ells de la sabata 's treu una eyna y acostantse en un moble bastant gros li apunta, comensant una maniobra que *tres-dos* cinch minuts encare no.

L' enmascarat company, á las palpentas el calaix d' una taula tot remou, troba un objecte *tres* y á la butxaca se 'l fica sense murmurá un sol mot.

Y al volgué allargá un pas (pum! ensopega ab una escupidera; aquest soroll desperta 'l gat que ab la finestra 's fixa y es tira daltabaix, frenétich, boig.

Saltant se dirigeix cap á la cambra ahont dormint estava *mister Flook*, pro equivocca la porta y entra al quarto de la raspa, quí al veurel fa un crit fort.

Aquest crit tan extrany desperta 'l *mister* y cap allí se 'n va ab un *Smith* gros trobantse la criada que lluytava ab el gat y las pussas dels llensols.

Els dos desconeguts per no esser vistos s' enfilan al terrat ab precaució; se sent un llarch xiulet, cau una corda y dos bultos s' escorren cap al hort.

Al cap d' una hora el cel está molt *quarta*, aquells enmascarats, qui sab ahont son; la criada ja dorm... ó bé ho fa veure y s' ha entornat al llit *mister Jhot Flook*.

Al endemá la policia tota per tot arreu prenía precaucions... y qui vulga saber com aixó acaba que compri el tomo XX de 'n *Sherlock Holms*.

J. STARAMSA

ANAGRAMA

—¿Ahont vas anar ahir, Janot?
—Vaig aná ab l' amich Gaspar á menjá un conill ab tot á la *total*, vora 'l mar.

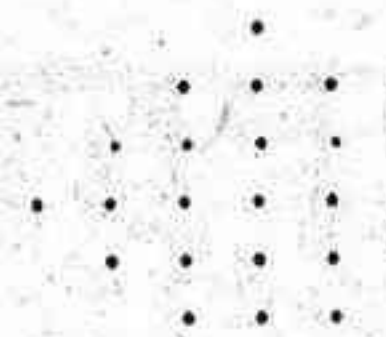
MANEL B. FONTAS

MUDANSA

—Cullint aquesta *total*, *total*, m' he punxat el dit.
—A veure si estás ferit.
—No ho toquis, no, que 'm fa mal.

J. MASSAGUER S. (ARTILLER)

ROMBO

Substituhir els punts per lletres de manera que llegidas vertical y horisontalment, diguin: 1.ª ratlla: consonant; 2.ª: part del món; 3.ª: nom de dona; 4.ª: nom de dona; 5.ª: expansió d' alegria; 6.ª: nom de dona, y 7.ª: vocal.

J. A. (SACALLÓ)

LOGOGRIFO NUMÉRICH

3 2 2 .—Vegetal.
2 3 .—Musical.
1 2 3 4 5 6.—Poble catalá.
2 2 3 4 3 .—Els moltóns ne tenen.
6 5 4 3 .—Riu.
4 3 6 .—Part del cos.
3 6 .—En las cartas.
1 .—Consonant.

YELOS Y GUIRRAGA

TARJETA

AURORA VERGES MARAT
BARCELONA

Ab aquestas lletres degudament combinadas formar el nom d' un aplaudit saynet, el cognom del autor y el del teatro ahont s' estrená.

J. YNABUJ

CONVERSA

—¿Ahont vareu anar ahir, Pasqual?
—En Martí volía anar als toros, pero 'ns varem decidir per anar al teatro.
—¿A quin teatro?
—No m' ho fassis repetir, que ben clar t' ho he dit.

A. ROCA COLL

GEROGLIFICH

EL
ALFONSO XIII
MANEL II

A

RICARDO LAFFITTE

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm. 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

Se ha puesto á la venta

EL AÑO EN LA MANO

Almanaque-enciclopedia de la vida práctica

PARA 1909

El Año en la Mano

es el **ÚNICO** original de los que se publican en España; sus similares son copia exacta de lo que aparece en el extranjero un año antes.

El Año en la Mano

ofrece á sus lectores regalos verdad y una participación en la

LOTERIA DE NAVIDAD

El Año en la Mano

se vende á los precios siguientes:

Encuadernación cartoné. . . . . Ptas. 1'50

Encuadernación lujo, con tapas oro y relieve. . . . . » 2

ACABA DE SORTIR

HISTORIES D'ALTRES

TEMPS * * * *

FAULES ISOPIQUES

De AVIANO, ALFONSO, POGGIO y altres autors

Un tomo en octau, Ptas. 1

L' Almanach de

La Esquilla de la Torratxa

pera 1909

Está á punt de sortir

L' ALMANACH DE LA ESQUELLA DE LA TORRATXA PERA 1909

ANIRÁ ILUSTRAT AB PROFUSIÓ DE DIBUIXOS

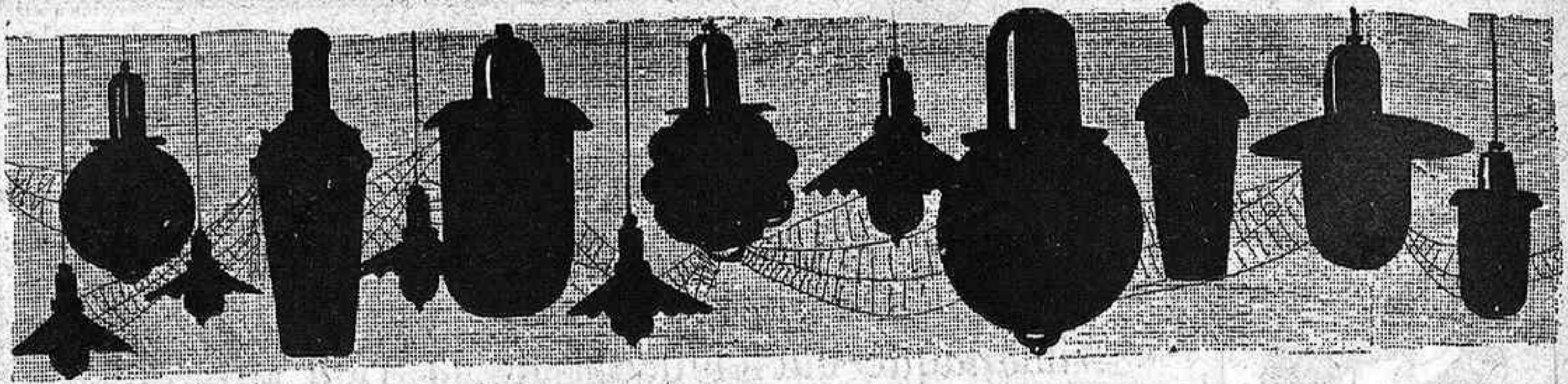
La cuberta, del artista *Antoni Fabrés* - Els mesos, del dibuixant *Ida* y un grandíós PANORAMA, suplement del Almanach, d'en *Picarol*

El preu, com sempre, **UNA pesseta**

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravíos, si no 's remet ademés un ral pera certificat. Als corresponsals se 'ls otorgan rebaixas.

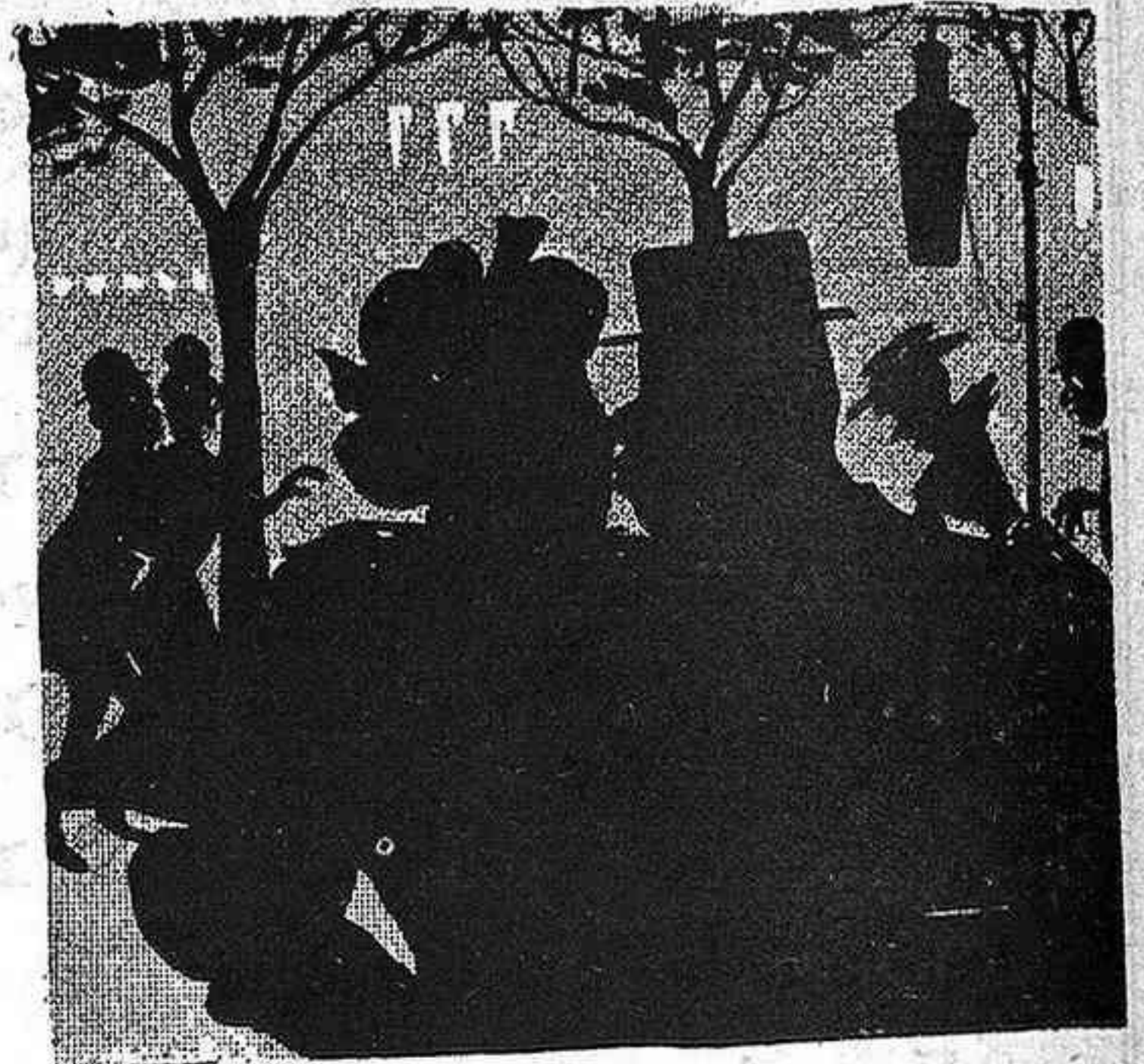
BARCELONA Á LAS FOSCAS

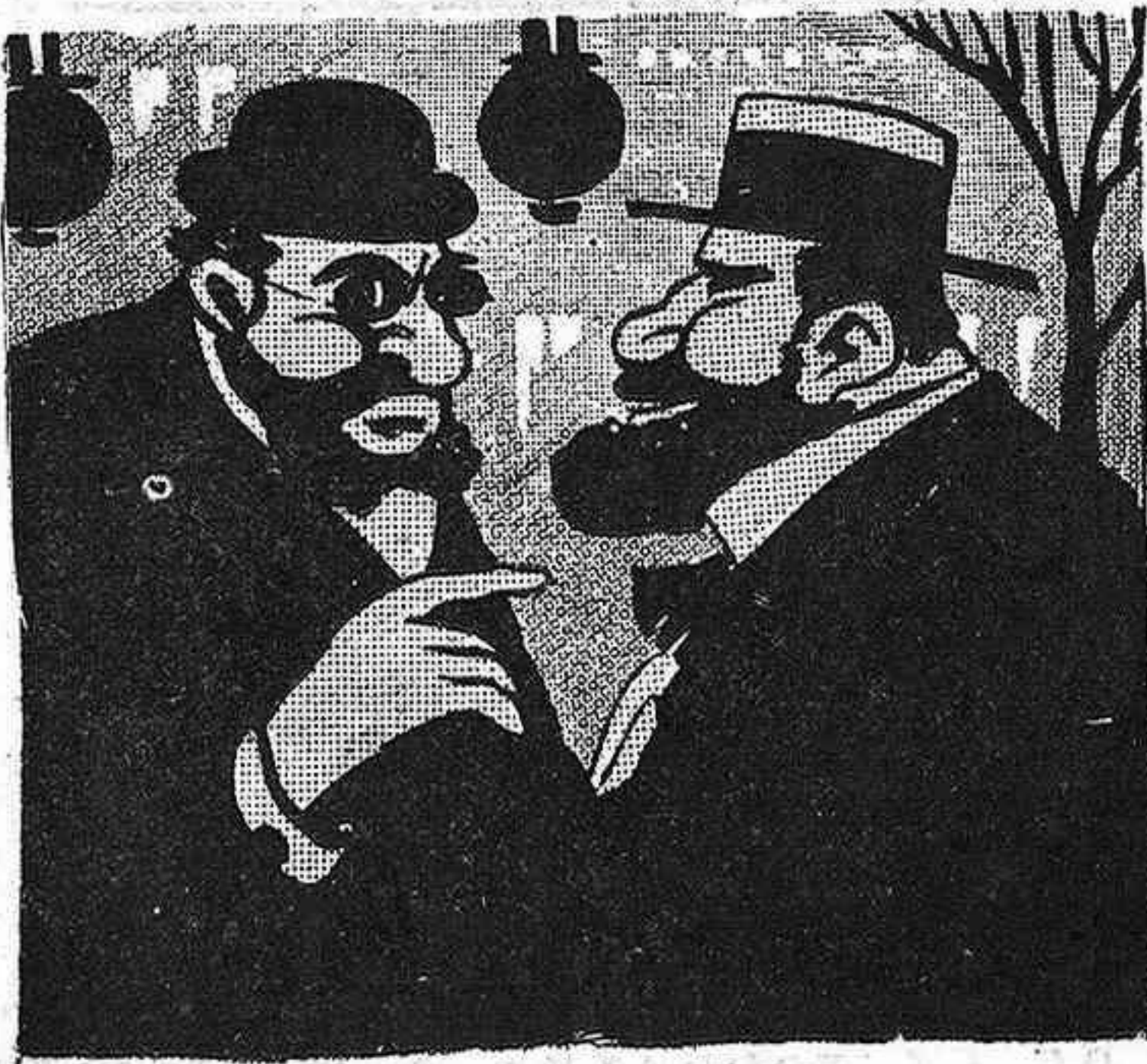
Els llums que ploravan.

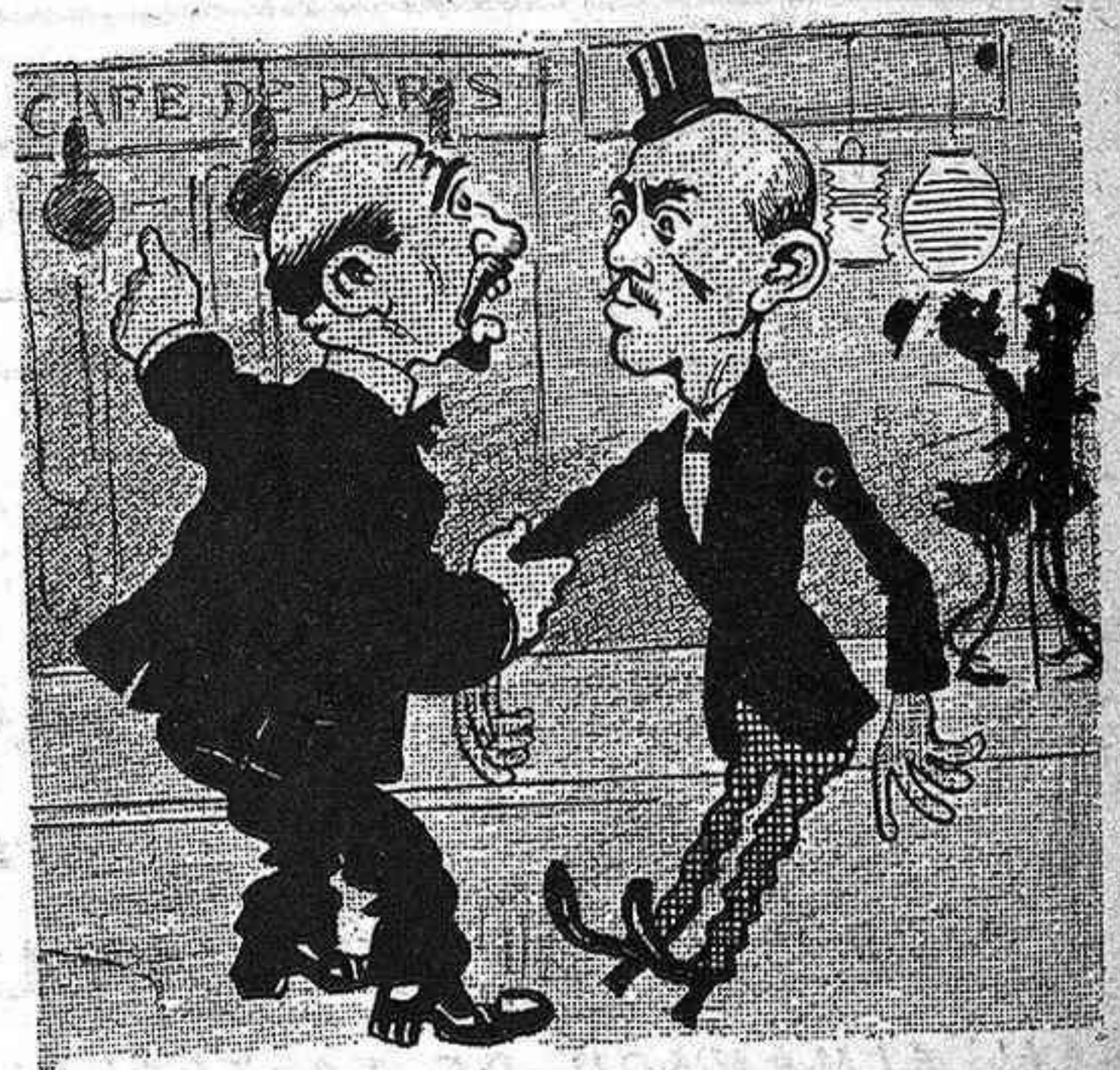
—¿Aboco?
—Si t' hi veus, sí.

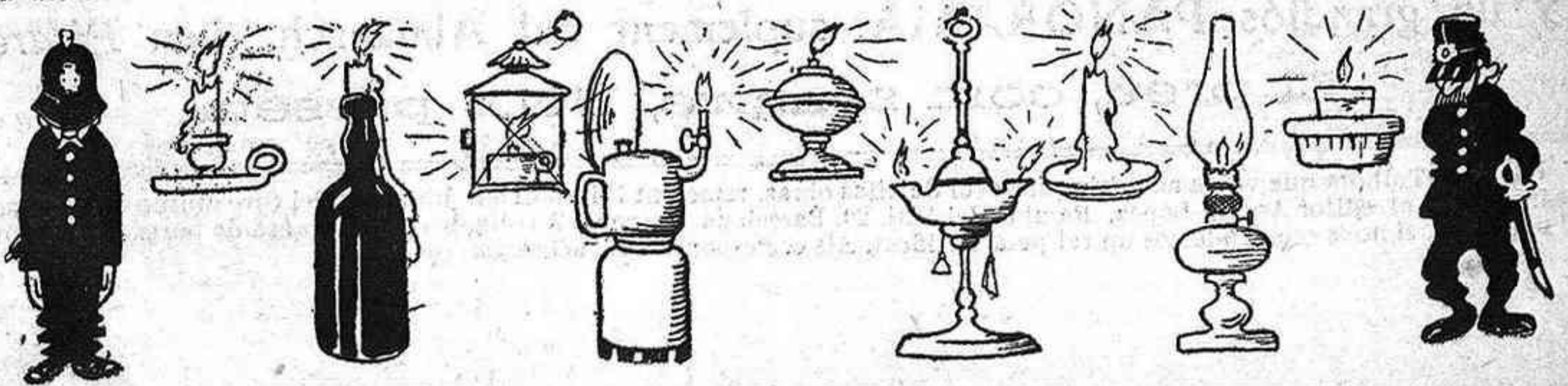
Sigui com sigui, no va anar del tot malament.

—¿Y si aixó arriba á succehir la nit del ball de San Robert?
—No 'ls hauría quedat més remey que ballar el ball del ciri.

—¡Senyor!...
—¿Qué? ¿Qué vol?
—Que 'ns falta un llum.

Els llums que reyan.